

ODŮVODNĚNÍ

vyhlášky č. 23/2014 Sb.,

o výkonu činnosti bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry

I. OBECNÁ ČÁST

Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace (RIA)

1. Důvod předložení a cíle

1.1. Název

Vyhláška o výkonu činnosti bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry (dále jen „vyhláška“).

1.2. Definice problému

1.2.1. Obecné vymezení

V červnu 2013 byly v Úředním věstníku EU zveřejněny nové právní předpisy z oblasti poskytování finančních služeb v rámci jednotného vnitřního trhu EU. Jedná se o směrnici Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU ze dne 26. června 2013 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o obezřetnostním dohledu nad úvěrovými institucemi a investičními podniky, o změně směrnice 2002/87/ES a zrušení směrnic 2006/48/ES a 2006/49/ES (dále jen „CRD IV“) a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012 (dále jen „CRR“). Tyto předpisy jsou spolu se směrnicí 2004/39/ES o trzích finančních nástrojů (MiFID) základními a stěžejními zdroji právní úpravy v oblasti zahájení a výkonu činnosti úvěrových institucí a investičních podniků (dále také „instituce“). Do CRD IV a CRR byl v zásadě převzat nový globální koncept regulatorního rámce označovaný jako tzv. Basel III, na jehož podobě se na politické úrovni usnesla skupina G 20 v roce 2009 a jehož věcná podoba pak vznikla v rámci Basilejského výboru pro bankovní dohled v roce 2010.

Z obsahu CRD IV i CRR dále vyplývá, že k oběma předpisům budou vydány také prováděcí právní akty, a to ve formě nařízení, anebo rozhodnutí. Zároveň je pro Evropskou komisi stanovena pravomoc vydat příslušný prováděcí právní akt. S ohledem na členství v Evropské unii vznikl České republice v souvislosti s vyhlášením nových předpisů legislativní závazek jejich implementace do tuzemského právního řádu. V souladu se zavedenými a používanými postupy je potřeba, aby byla implementace provedena formou transpozice (zapracování) právního rámce stanoveného směrnicí a formou adaptace na právní úpravu stanovenou nařízením.

Požadovaný rozsah harmonizace stanovený v CRD IV je koncipován jako minimální. V případě CRR pak rozsah harmonizace vyplývá z jednotlivých ustanovení. Toto nařízení tak umožňuje, že ve stanovených případech lze v členských státech uplatňovat odlišný režim (diskrece), než ten, který je jako standardní a zároveň jednotně závazný ve všech členských státech EU/EHP stanoven tímto předpisem. Diskrece je pak možno uplatňovat v členských státech se všeobecnou závazností (plošně), tj. stejným způsobem a ve stejném rozsahu na všechny osoby nebo vybrané skupiny osob, na něž se vztahuje osobní působnost CRR, anebo individuálně, tj. případ od případu jen na vybrané osoby v závislosti na rozhodnutí příslušného orgánu veřejné správy.

Oproti dosavadnímu legislativnímu pojetí v oblasti pravidel obezřetnosti pro instituce přináší CRR na úrovni EU zásadní změnu v tom směru, že primární zdroj právní úpravy je koncipován do formy nařízení. Tato forma právního předpisu má všeobecnou závaznost a jeho jednotlivá ustanovení se v členských státech aplikují přímo vůči stanoveným adresátům. V důsledku se tudíž neprovádí jejich zpracování do příslušného právního aktu podle jednotlivých členských států. Naopak provedení národní transpozice nařízení by bylo v rozporu s pramenem práva EU nejvyšší právní síly, kterým je Smlouva o fungování Evropské unie. Zmíněná zásada byla opakovaně potvrzena rovněž rozhodnutími Soudního dvora EU, jakožto orgánu s pravomocí podávat závazný výklad platné právní úpravy na úrovni EU.

Ministerstvo financí předložilo v září t. r. vládě návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti se stanovením přístupu k činnosti bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry a dohledu nad nimi (dále jen „změnový zákon k CRD IV/CRR“), neboť členské státy mají povinnost přijmout a zveřejnit právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu se CRD IV do 31. prosince 2013 tak, aby byly účinné od 1. ledna 2014. Legislativní proces projednávání tohoto návrhu zákona nebyl dosud dokončen, tudíž změnový zákon k CRD IV/CRR nenabyl k požadovanému datu účinnosti. Transpozice podstatné části ustanovení CRD IV však není určena do zákonů, ale do prováděcího předpisu, který by měla Česká národní banka vydat v návaznosti na zmocnění obsažená ve změnovém zákoně k CRD IV/CRR.

Na přechodné období do doby vydání vyhlášky, která bude provádět změnový zákon k CRD IV/CRR a bude řádnou transpozicí CRD IV v rozsahu určeném do prováděcího předpisu, je předkládána vyhláška využívající ustanovení CRD IV a zohledňující CRR účinné od 1. ledna 2014. Vyhláška v mezích platných zmocnění v zákonech stanovuje podrobnější požadavky na řídicí a kontrolní systém, pravidla pro krytí a omezení rizik, požadavky na uveřejňování informací a předkládání některých informací České národní bance a pravidla pro pobočky bank z jiného než členského státu.

1.2.2. Pobočky bank z jiného než členského státu

Cílem vyhlášky je také reagovat na úrovni prováděcí právní úpravy na obsahové změny v ustanoveních zákona o bankách, která upravují oblast podnikání bank z jiného než členského státu EU/EHP prostřednictvím pobočky (dále jen „pobočka banky z jiného než členského státu“) v České republice.

Legislativa EU v zásadě nestanoví žádná závazná pravidla pro zacházení s pobočkou banky z jiného než členského státu. Článek 47 CRD IV pouze stanoví členským státům povinnost neuplatňovat na takovouto pobočku pravidla, která by ji zvýhodňovala vůči pobočkám bank z členských států EU/EHP. Současně je stanovena povinnost sdělit veškerá povolení udělená pobočkám bank z jiných než členských států Evropské komisi a Evropskému bankovnímu výboru a Evropskému orgánu pro bankovníctví.

V důsledku neexistence jednotných pravidel na úrovni EU/EHP jsou v jednotlivých členských státech uplatňovány k pobočkám bank z jiných než členských států rozdílné přístupy. Členské státy většinou umožňují působení těchto poboček na základě povolení. S výjimkou tří členských států jsou pobočkám bank z jiných než členských států ve všech členských státech udělovány výjimky z plnění povinností, a to za předpokladu existence srovnatelného dohledu v příslušném domovském státě, tj. existuje úprava podnikání v oblasti bankovníctví, která odpovídá postupům dohledu a požadavkům podle CRD, nebo na základě vzájemnosti, tedy když se uplatňuje stejné zacházení ve vztahu k pobočkám bank z daného státu EU. Výjimky z povinností pro pobočky bank z jiných než členských států nejčastěji znamenají možnost upustit od dodržování kapitálových požadavků nebo pravidel velkých expozic.

Až do nabytí účinnosti zákona č. 254/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, byly podmínky pro vstup zahraniční banky na český bankovní trh poměrně liberální resp. nastaveny tak, že byly splnitelné v zásadě jakoukoliv zahraniční bankou. Spotřebitelé bankovních služeb tak nemuseli být dostatečně ochráněni. Banky se sídlem v České republice se tak případně mohly dostat do konkurenční nevýhody. Dřívější podmínky rovněž mohly představovat riziko pro finanční stabilitu, která mohla být snadno ohrožitelná vstupem zahraničních bank z politicky a ekonomicky nestabilních zemí s nedostatečnou úrovní bankovního dohledu (neodpovídajícího dohledu v zemích EU).

Vstup pobočky banky z jiného než členského státu na trh představuje vždy zvýšené riziko. Hostitelský orgán dohledu pobočky banky z jiného než členského státu nemůže zvrátit případnou špatnou finanční situaci zahraniční banky, směřující k úpadku, vzniklou v důsledku nefungujících nebo neexistujících kontrolních a řídicích mechanismů uplatňovaných zahraniční bankou nebo domovským dohledem. Stávající insolvenční zákon rovněž nepředstavuje pojistku, jak zachránit případně zdravou pobočku.

Uplatňování podrobných regulatorních požadavků na pobočku banky z jiného než členského státu je dáno především právní rovínou, kdy Česká národní banka nese odpovědnost za vstup pobočky do sektoru a nad těmito pobočkami pak vykonává dohled. Česká národní banka přitom není oprávněna delegovat výkon dohledu na jinou osobu nebo orgán. Ekonomická situace pobočky banky z jiného než členského státu a její stabilita jsou však v převážné míře závislé na činnosti zahraniční banky, včetně nastavených řídicích a kontrolních mechanismů, a dále od toho, jakým způsobem je tato zahraniční banka dohlížena domácím orgánem dohledu, tj. na jakých kvalitativních parametrech a standardech je tento dohled postaven.

V České republice prozatím nepůsobí žádná pobočka banky z jiného než členského státu. Současný stav však neznamená, že Česká národní banka nemá být připravena na vstup nových osob na tuzemský bankovní trh, ať už prostřednictvím dceřiných společností nebo poboček. Naopak je potřeba využít tohoto období k upevnění podmínek, které budou zárukou ochrany stability a bezpečnosti bankovního sektoru a ochrany vkladatelů.

1.2.3. Ostatní

Součástí vyhlášky jsou požadavky na řídicí a kontrolní systém a také pravidla upravující nabývání, financování a posuzování aktiv¹, která nejsou na úrovni EU harmonizována. Z pohledu osobní působnosti se tato pravidla uplatňují na banky a spořitelni a úvěrní družstva, a to na individuálním základě.

1.3. Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Vyhláška č. 123/2007 Sb., o pravidlech obezřetného podnikání bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „vyhláška č. 123/2007 Sb.“) je prováděcím právním předpisem k zákonu o bankách, zákonu č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů, a obsahuje tzv. obezřetnostní pravidla pro výkon činnosti vztahující se na banky, spořitelni a úvěrní družstva, obchodníky s cennými papíry a investiční zprostředkovatele. Tato vyhláška především zapracovává právní rámec na úrovni EU stanovený směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2006/48/ES o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o jejím výkonu (přepracované znění), ve znění pozdějších

¹ Součástí pravidel pro posuzování aktiv jsou mj. požadavky na kategorizaci pohledávek z finančních činností.

změn, (dále jen „CRD“) a směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2006/49/ES o kapitálové přiměřenosti investičních podniků a úvěrových institucí (přepřacované znění), ve znění pozdějších změn, (dále jen „CAD“). Z důvodu nabytí účinnosti CRD IV se CRD i CAD zrušují, a to ke dni 1. ledna 2014. Stejně tak CRR nabývá účinnosti ke stejnému dni.

Jak již bylo uvedeno výše, dosavadní legislativní pojetí pravidel obezřetnosti pro instituce je na úrovni EU koncipováno do formy směrnic. V případě implementace směrnice se provádí její transpozice. Stejně tomu bylo také v případě implementace CRD a CAD, kdy převážná část jimi stanoveného rámce pravidel je promítnuta v ustanoveních vyhlášky č. 123/2007 Sb. Naproti tomu implementaci nařízení nelze provést jeho transpozicí. Tato stěžejní skutečnost tak má dopad právě na vyhlášku č. 123/2007 Sb., která v současnosti po věcné stránce upravuje většinu oblastí, jež nově upravuje také CRR.

S ohledem na skutečnost, že rozsah, v němž se po věcné stránce překrývá úprava stanovená vyhláškou č. 123/2007 Sb. a CRR, je z pohledu vyhlášky č. 123/2007 Sb. převažující, považuje zpracovatel návrhu za žádoucí z legislativního pohledu, aby byla vyhláška č. 123/2007 Sb. zrušena a nahrazena novou vyhláškou. Tato nová vyhláška pak náležitým způsobem a rozsahem zamezí duplicitám na úrovni prováděcího předpisu a na evropské úrovni a možným rozdlílům.

V oblasti činnosti poboček bank z jiných než členských států v České republice úprava na úrovni prováděcího předpisu absentuje téměř zcela. Výjimkou jsou pravidla pro uveřejňování informací a požadavky na předkládání výkazů České národní bance.

1.4. Identifikace dotčených subjektů

Navrhovaná úprava se v plném rozsahu vztahuje na banky a spořitelní a úvěrní družstva; výjimkou jsou pouze ustanovení adresovaná pobočkám bank z jiných než členských států. Téměř v plném rozsahu se vyhláška vztahuje na pobočky bank z jiných než členských států. Na obchodníky s cennými papíry, kteří nejsou bankou a jsou investičním podnikem ve smyslu CRR, se vyhláška vztahuje ve většinovém rozsahu. Naopak, na obchodníky s cennými papíry, kteří nejsou bankou ani investičním podnikem ve smyslu CRR, se vyhláška vztahuje v menšinovém rozsahu. Poslední kategorií dotčených osob jsou investiční zprostředkovatelé. Na tyto osoby se vyhláška vztahuje jen v okrajovém rozsahu.

Podrobnější informace k rozsahu osobní působnosti vyhlášky jsou uvedeny ve zvláštní části tohoto odůvodnění.

1.5. Popis cílového stavu

1.5.1. Obecné vymezení

Výsledná pravidla jsou koncipována tak, aby zajistila funkční, důvěryhodný, bezpečný a stabilní sektor úvěrových institucí a poskytovatelů investičních služeb v České republice, rovné konkurenční podmínky pro všechny a přiměřenou výchozí ochranu vkladatelů, věřitelů a spotřebitelů bankovních a investičních služeb.

1.5.2. Řídící a kontrolní systém

Požadavky na řídicí a kontrolní systém jsou obsaženy v části druhé. Touto částí vyhlášky se naplňují zmocnění v příslušných sektorových zákonech stanovit vyhláškou podrobnější požadavky na řídicí a kontrolní systém banky, spořitelního a úvěrního družstva, obchodníka s cennými papíry a investičního zprostředkovatele.

Těžištěm pravidel vyhlášky pro řídicí a kontrolní systém je

- podrobnější úprava předpokladů řádné správy a řízení povinné osoby,
 - podrobnější úprava systému řízení rizik povinné osoby a
 - podrobnější úprava systému vnitřní kontroly povinné osoby, včetně prověřování funkčnosti a efektivnosti řídicího a kontrolního systému povinnou osobou,
- jejichž základní vymezení stanoví sektorové zákony.

Úprava řídicího a kontrolního systému je součástí právního řádu České republiky již nyní, konkrétně jako část třetí hlava I vyhlášky č. 123/2007 Sb. Součástí platné právní úpravy jsou jednak požadavky na řídicí a kontrolní systém stanovené v CRD I až III, a dále národní požadavky na řídicí a kontrolní systém, které odrážejí mezinárodně uznávané standardy a osvědčené praxe v oblasti řádné správy a řízení finančních institucí a také poznatky z praxe a výkonu dohledu České národní banky v oblasti řídicích a kontrolních systémů na tuzemském finančním trhu.

V zájmu účelné kontinuity a efektivnosti regulace zpracovatel začlenil do nové vyhlášky jak požadavky na řídicí a kontrolní systémy institucí upravené unijní regulací, tak také aktuálně platné „národní“ požadavky na řádnou správu a řízení finančních institucí, které se v praxi plně osvědčily. To platí i v případě, že jde o rozdělení úpravy řídicího a kontrolního systému mezi paragrafovou část a přílohy v platné i navrhované úpravě. Přílohy podrobněji rozpracovávají vybrané věcné oblasti spadající do řídicího a kontrolního systému, například řízení vybraných rizik, odměňování a vnitřní audit. Celková systematika úpravy řídicího a kontrolního systému tak účelně přebírá ze stávající úpravy jak členění do tří dílů, tak již zavedené rozložení pravidel mezi paragrafovou část a přílohy, například vzhledem k omezení působnosti významného počtu příloh jen na banky a družstevní záložny.

Pokud se to jevílo jako účelné, byly oproti platnému znění vyhlášky provedeny drobné formulační úpravy, přesuny textu nebo aktualizace některých ustanovení, včetně terminologie a definic v porovnání s platnou národní právní úpravou.

Z výše uvedeného vyplývá, že dosavadní pravidla řídicího a kontrolního systému institucí se podstatně nemění, zohledňují požadavky unijní regulace s tím, že jsou dosavadní pravidla v dílčí míře doplněna, zpřesněna nebo aktualizována v souvislosti s vývojem poznání a prostředí v dané oblasti, například vzhledem k rekonstrukci soukromého práva a s tím spojenou možností uplatňovat monistické vnitřní uspořádání instituce se statutárním ředitelem a správní radou v čele.

CRD IV klade značný důraz na vhodné personální předpoklady členů vedoucího orgánu v obou jeho funkcích („*management body in its managerial function*“, „*management body in its supervisory function*“), členů výborů a osob ve vrcholném vedení, jakož i na to, aby kapacita, věnovaná výkonnými i nevýkonnými členy orgánů výkonu dané funkce, odpovídala z kvantitativního i kvalitativního hlediska konkrétním požadavkům kladeným na danou funkci. Za účelem upřesnění očekávání orgánů dohledu v této oblasti je Evropský orgán pro bankovníctví pověřen vydat nejpozději do konce roku 2015 obecné pokyny (čl. 91 odst. 12 CRD IV). Pozornost unijní regulace se zaměřuje také na personální předpoklady osob v klíčových funkcích (*key function holders*), mezi které by měla povinná osoba zařadit, v souladu s příslušnými obecnými pokyny evropského orgánu dohledu (EBA/GL/2012/06), například vedoucí významných poboček a osoby odpovědné za vedení vnitřních kontrolních funkcí.

V oblasti odměňování se oproti platné úpravě stanovuje, že pohyblivá složka odměny u vybraných pracovníků nepřesahuje 100 % pevné složky celkové odměny daného pracovníka. Dále povinná osoba může, a to i bez souhlasu společníků, popř. členů, uplatnit pro účely výpočtu poměru mezi pevnou a pohyblivou složkou odměny sraženou (*discount rate*) z objemu pohyblivé složky, pokud je její výplata provedena ve finančních nástrojích, jejichž splatnost je odložena na dobu nejméně pěti

let. Diskontní sazbu je možno uplatnit až do výše 25 % celkové pohyblivé složky odměny. Cílem tohoto zvýhodnění je podpora daného obezřetnějšího způsobu poskytování pohyblivé složky odměny.

Lze shrnout, že platná právní úprava podrobnějších požadavků na řídicí a kontrolní systémy institucí zůstává v zásadě zachována a i nadále tvoří těžiště této skupiny požadavků, resp. části druhé vyhlášky.

1.5.3. Pobočky bank z jiného než členského státu

V oblasti výkonu činnosti poboček bank z jiných než členských států je úprava koncipována tak, aby, v návaznosti na novelizovanou úpravu na úrovni zákona, byla posílena ochrana celého bankovního sektoru a potenciálních vkladatelů před vstupem pobočky banky z ekonomicky nebo politicky nestabilních států a států s nízkou nebo netransparentní úrovní dohledu nad bankovním sektorem. Současně budou osoby z jiného než členského státu, které zvažují vstup na český bankovní trh, motivovány podnikat zde namísto poboček s využitím dceřiné společnosti, která by tak byla tuzemskou právnickou osobou. Tato skutečnost by jim následně umožnila vykonávat činnost v EU v rámci režimu jednotné licence a podnikat i ve formě evropské společnosti. Česká národní banka by zároveň mohla vykonávat plnohodnotný dohled nad činností takovéto osoby v pozici tzv. domovského orgánu dohledu. Rovněž by nevznikaly aplikační problémy s insolvenčním zákonem, jako v případě úpadku banky z jiného než členského státu, která má v ČR pobočku, anebo v případě úpadku samotné pobočky.

Požadavky na řídicí a kontrolní systém jsou v případě poboček bank z jiných než členských států stanoveny zákonem o bankách. Navrhovaná úprava vyhlášky předpokládá uplatňování pravidel obezřetného podnikání pro tyto pobočky v těchto oblastech:

- a) kapitálová přiměřenost včetně kvalifikovaných účastí mimo finanční sektor,
- b) velké expozice,
- c) převody rizik,
- d) likvidita,
- e) nabývání a posuzování aktiv,
- f) informování České národní banky a uveřejňování informací.

V oblasti klíčového ukazatele, kterým je kapitálová přiměřenost, lze od pobočky banky z jiného než členského státu očekávat, že splní požadavky na kapitál na úrovni kapitálu tier 1 a celkového kapitálu. Pobočky bank z jiných než členských států by tak pro plnění kapitálových požadavků a pravidel pro velké expozice měly nástroje, které by svou povahou odpovídaly kapitálu a byly by použitelné pro krytí jejich finančních ztrát.

1.6. Zhodnocení rizika

Rizika spojená s nečinností, tj. s nepřijetím nové právní úpravy, představují skutečnost zcela zásadního věcného i právního významu. Po právní stránce by došlo k tomu, že Česká republika upravuje prováděcím předpisem pravidla stanovená institucím přímo účinným předpisem EU (CRR). Po nabytí účinnosti CRR se stane naprostá většina ustanovení vyhlášky č. 123/2007 Sb. neaplikovatelnou, na rozdíl od obecněji formulovaných ustanovení prováděných sektorových zákonů, a to z důvodu rozporu s věcně shodnými ustanoveními CRR. Po věcné stránce by potom nebyly nastaveny podmínky pro řádný výkon činnosti dotčených osob, což by mohlo znamenat významné ohrožení stability, důvěryhodnosti a bezpečnosti celého odvětví. Velmi podstatné by v této souvislosti bylo také riziko vzniku nezanedbatelných finančních ztrát.

Pro oblast výkonu činnosti pobočkami bank z jiných než členských států by nevydání podrobné právní úpravy znamenalo nedostatečné pokrytí rizik spojených s působením těchto poboček, neboť by nebyla provedena rámcová úprava stanovená zákonem. Tato rizika lze hodnotit jako významná, a proto je nečinnost v této oblasti rovněž velmi nežádoucí. Případné negativní důsledky spojené s nečinností by mohly mít dopad na spotřebitele, osoby soutěžící na finančním trhu a v konečném důsledku českou ekonomiku.

Vyhláška nemá dopady na:

- a) státní rozpočet nebo ostatní veřejné rozpočty,
- b) sociální oblast,
- c) ochranu životního prostředí,
- d) rovnost mužů a žen,
- e) uplatňování zákazu diskriminace a
- f) dodržování ochrany soukromí a osobních údajů.

Na základě vyhodnocení provedeného podle metodiky CIA (*Corruption Impact Assessment*) nebyla zjištěna žádná korupční rizika, která by mohla souviset s přijetím nové právní úpravy. České národní bance jsou zákonem o České národní bance svěřeny kompetence správního úřadu, na základě čehož vykonává v souladu s uvedeným a dalšími zákony dohled nad osobami působícími na finančním trhu, a má dostatečné nástroje pro kontrolu dodržování zákonů a ostatních právních předpisů. Působnost a pravomoc jednotlivých útvarů při výkonu dohledu jsou v České národní bance stanoveny vnitřním předpisem, který schvaluje bankovní rada, jakožto nejvyšší řídicí orgán. Informace o organizační struktuře České národní banky jsou k dispozici veřejnosti na jejích internetových stránkách. Pro řádný výkon činnosti České národní banky jsou nastaveny odpovídající vnitřní kontrolní mechanismy, které jsou pravidelně ověřovány a aktualizovány.

Vzhledem k povaze vyhlášky, kdy tato nestanovuje pravomoc České národní banky rozhodovat o právech nebo povinnostech osob, nad nimiž vykonává dohled, a rovněž vzhledem k důsledně uplatňovaným vnitřním rozhodovacím a kontrolním postupům v České národní bance a kritériím a limitům upraveným ve vyhlášce lze potenciální korupční rizika prakticky vyloučit.

Taktéž z pohledu ochrany hospodářské soutěže a jejího možného narušení nebyla v průběhu RIA identifikována žádná potenciální rizika.

2. Návrh variant řešení

Tzv. nulová varianta není v zásadě proveditelná, aniž by nejprve došlo ke změně, anebo zrušení relevantních předpisů EU, tak zmocňovacích ustanovení v prováděných zákonech. Případné alternativní řešení prostřednictvím zákonné úpravy není vzhledem k rozsahu a povaze všech pravidel vhodné a navíc by bylo proveditelné jen v částečném rozsahu. V případě diskrecí, jejichž uplatnění náleží do pravomoci orgánu dohledu, totiž není vydání zákonné úpravy proveditelné.

Z pohledu přípravy vyhlášky je podstatnou skutečností to, že musela být zpracována na základě zmocnění, v jehož rozsahu byla vydána platná vyhláška č. 123/2007 Sb. Výjimkou jsou ustanovení pro pobočky bank z jiného než členského státu, neboť zmocnění pro tato ustanovení byla stanovena jednou z posledních novel zákona o bankách, konkrétně zákonem č. 254/2012 Sb.

Zpracovatel má rovněž v úmyslu zveřejnit doplňkově úředním sdělením svůj přístup k plošným diskrecím vyplývajícím ze CRR, které by měly být v souladu se změnovým zákonem k CRD IV/CRR, opatřeními obecné povahy, a ke kapitálovým rezervám podle CRD IV, které není možno zahrnout do této vyhlášky, a dát tak veřejným způsobem najevo očekávání, že instituce

budou takto postupovat i v období od nabytí účinnosti této vyhlášky do dne provedení řádné transpozice CRD IV a adaptace na CRR.

Zpracovatel je přesvědčen, že zvolený přístup přispěje k celkovému posílení právní jistoty regulovaných a dohlížených institucí, neboť dojde k odstranění případných nejistot nebo obav ohledně právní úpravy, a z ní vyplývajících požadavků, a jejího uplatňování.

2.1 Prizpůsobení variant regulaci a její vynucování

Vzhledem ke zmocňovacím ustanovením v zákonech je na úrovni prováděcích právních předpisů určitý prostor pro více variant konkrétního způsobu řešení transpozice a adaptace. Konkrétně pokud jde o volbu prováděcího předpisu, do kterého jsou, respektive budou požadavky unijního práva promítnuty. Tento prostor je účelně využit k harmonizaci právní úpravy tak, že požadavky unijního práva jsou stanoveny pouze v jednom právním předpise bez ohledu na skutečnost, že sektorová úprava na úrovni zákona je rozdělena mezi tři předpisy.

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů

3.1. Identifikace nákladů a přínosů

V souvislosti s vydáním nové právní úpravy byly identifikovány náklady a přínosy, které jsou jak finanční povahy, tak organizační, systémové a administrativní povahy.

3.2. Náklady

Lze očekávat, že povinné osoby budou muset vynaložit finanční náklady spojené s implementací nové právní úpravy. Jejich výši však nelze přesně vyčíslit, aniž by tyto osoby provedly individuální podrobné analýzy.

3.3. Přínosy

Vyhláška především vytvoří rámec pro posílení stability a bezpečnosti dotčených sektorů finančního trhu; a jelikož je převážně harmonizačního (implementačního) charakteru na úrovni Evropského hospodářského prostoru, nebude mít zároveň dopad na fungování hospodářské soutěže, resp. na konkurenceschopnost povinných osob v rámci EHP. Dopady na konkurenceschopnost v porovnání s osobami vykonávajícími obdobnou činnost mimo EHP nebyly předmětem provedeného hodnocení, s výjimkou oblasti úpravy pro činnost poboček bank z jiných než členských států, protože se jedná o harmonizační úpravu.

3.4. Vyhodnocení variant

Navrhovaná právní úprava je v souladu s platnými principy kvality regulace, jakými jsou např. přiměřenost a srozumitelnost.

4. Návrh řešení

4.1. Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Vzhledem ke konstrukci zmocňovacích ustanovení, která prakticky a priori vylučují další možné varianty řešení, a vzhledem k nepřijatelnosti nevydání podrobnější (prováděcí) úpravy požadavků, tzv. nulová varianta, je předkládaný návrh jediným legislativně vhodným řešením.

5. Implementace doporučené varianty a vynucování

Implementace vyhlášky nevyžaduje zásadní změny činnosti dotčených osob ani České národní banky při výkonu dohledu. Respektování zákonné úpravy je zajištěno podle povahy věci prostředky pro výkon dohledu.

5.1. Vynucování

Vyhláška neobsahuje řešení, která by představovala zvýšené riziko z hlediska proveditelnosti a vynutitelnosti.

6. Přezkum účinnosti regulace

Vzhledem ke skutečnosti, že po nabytí účinnosti CRR se stane naprostá většina ustanovení vyhlášky č. 123/2007 Sb. neaplikovatelnou, je nutné připravit prováděcí předpis tak, aby od 1. ledna 2014 neexistovaly žádné právní ani věcné překážky, jež by mohly bránit okamžité přímé použitelnosti CRR ve stanoveném rozsahu.

S ohledem na výše uvedené je nabytí účinnosti vyhlášky stanoveno na patnáctý den po jejím vyhlášení.

7. Konzultace a zdroje dat

Vyhláška byla konzultována s Ministerstvem financí v souladu s Dohodou o spolupráci při přípravě návrhů vnitrostátních právních předpisů týkajících se finančního trhu a dalších předpisů, které se dotýkají působnosti stran dohody.

Vyhláška byla dále konzultována s dotčenými asociacemi (Českou bankovní asociací, Asociací družstevních záložen, Českou asociací obchodníků s cennými papíry, Asociací pro kapitálový trh, Asociací finančních zprostředkovatelů a finančních poradců ČR, Unii společností finančního zprostředkování a poradenství) a Komorou auditorů ČR. Diskuse se vedla zejména k ustanovením o rozsahu působnosti vyhlášky, k ustanovením pro oblast řídicího a kontrolního systému a k pravidlům pro omezení rizik.

V rámci mezirezortního připomínkového řízení byla vyhláška předložena k vyjádření také vybraným ministerstvům, Úřadu vlády a Hospodářské komoře ČR.

8. Kontakty na zpracovatele RIA

Jitka Svobodová
Sekce regulace a mezinárodní spolupráce na finančním trhu
Tel.: 224 412 383
E-mail: jitka2351.svobodova@cnb.cz

9. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy se zákonem, k jehož provedení je navržena, včetně souladu se zákonným zmocněním k jejímu vydání, s právem Evropské unie a mezinárodními smlouvami

Vyhláška je v souladu se zákonnou úpravou, neboť je vydávána na základě a v mezích zmocnění podle příslušných platných ustanovení prováděných zákonů, tj. zákona o bankách, zákona o spořitelních a úvěrních družstvech a zákona o podnikání na kapitálovém trhu.

Vyhláška je také v souladu s ústavním pořádkem České republiky i s příslušnými předpisy práva EU, tj. se směrnicí 2013/36/EU a nařízením (EU) č. 575/2013.

Vyhláška nepodléhá povinnosti konzultace s Evropskou centrální bankou podle Rozhodnutí Rady č. 98/415/ES o konzultacích vnitrostátních orgánů s Evropskou centrální bankou k návrhům právních předpisů.

Mezinárodní smlouvy, jimiž je Česká republika vázána, se na danou oblast nevztahují.

II. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K § 1

Ustanovení vymezuje předmět úpravy vyhlášky. Odchylně od vyhlášky č. 123/2007 Sb. vyhláška záměrně neupravuje ty oblasti, které jsou předmětem úpravy podle CRR. V případě institucí se to týká především oblasti kapitálu, kapitálových požadavků, velkých expozic a s tím souvisejících požadavků na uveřejňování informací a dále oblasti sestavování konsolidačních celků.

K § 2 až 6

Ustanovení vymezují rozsah osobní působnosti. Vyhláška se vztahuje nejen na banky a spořitelny a úvěrní družstva, ale i na různé kategorie obchodníků s cennými papíry, investiční zprostředkovatele a na pobočku banky z jiného než členského státu EU/EHP. Paragrafy proto vymezují, která ustanovení se vztahují, anebo naopak nevztahují na jednotlivé kategorie povinných osob. U investičního zprostředkovatele je v zásadě zachován nynější limitovaný rozsah působnosti požadavků ve vztahu k jeho řídicímu a kontrolnímu systému. Zároveň se částečně mění legislativní technika vymezení osobní působnosti požadavků na investičního zprostředkovatele, který je fyzickou osobou, avšak bez věcného dopadu.

K § 7

Ustanovení vymezuje většinu pojmů, které vyhláška používá. Jde-li o pojem vymezený v CRR, vyhláška používá formu odkazu na tento pojem.

K části druhé hlavy I (§ 8 až 51)

K úpravě řídicího a kontrolního systému ve vyhlášce zpracovatel přistoupil tak, aby na straně jedné nedošlo na národní úrovni k poklesu stávajících regulatorních standardů a neodůvodněnému narušení kontinuity právní úpravy, a na straně druhé tak, aby nevznikla případná neodůvodněná zátěž povinných osob. Výsledkem tohoto přístupu je

- a) převzetí dosavadní právní úpravy v maximálním možném rozsahu do vyhlášky, včetně zachování členění požadavků mezi tři díly hlavy I (§ 8 až 51) a mezi přílohy, obsahující podrobnější úpravu některých oblastí, například zajišťování vnitřního auditu,
- b) zohlednění podstatné části požadavků CRD IV na řídicí a kontrolní systémy do vyhlášky jejich zapracováním do textu odpovídajícího platné právní úpravě (část třetí vyhlášky č. 123/2007 Sb.),
- c) začlenění dílčích aktualizací a doplňků zohledňujících vývoj v oblasti mezinárodních a evropských doporučení k oblasti řádné správy a řízení finančních institucí a tržní praxe, například doplnění podrobnější úpravy řízení rizika outsourcingu do přílohy vyhlášky,
- d) začlenění dílčích aktualizací a doplňků s přihlédnutím k aktuálním poznatkům z aplikace dosavadní právní úpravy, na základě dotazů účastníků trhu a poznatků získaných prostřednictvím výkonu dohledu České národní banky, například doplnění některých dílčích požadavků na řízení vybraných rizik, a
- e) provedení účelných dílčích formálních úprav, např. doplnění společných názvů k věcně souvisejícím požadavkům, dílčí přesuny textu za účelem posílení logických vazeb mezi

jednotlivými ustanoveními, odstranění dílčích duplicit v reakci na zohlednění požadavků CRD IV do stávající právní úpravy a vyčlenění 4 samostatných příloh pro podrobnější národní požadavky na řízení vybraných rizik (riziko úvěrové, riziko tržní, riziko operační, riziko likvidity) namísto dosavadní jedné společné, rozsáhlé a strukturované přílohy.

Prohloubení požadavků na řídicí a kontrolní systém, oproti platné právní úpravě, jsou navržena v mezích zmocnění v příslušných sektorových zákonech pro Českou národní banku upravit vyhláškou podrobněji požadavky na řídicí a kontrolní systém dotčených povinných osob.

K § 8 a 9

Tato část vyhlášky rozpracovává předpoklady řádné správy a řízení společnosti se zaměřením na naplňování zákonné povinnosti vykonávat činnost řádně a obezřetně. Stanoví povinnost zavést, udržovat a uplatňovat řídicí a kontrolní systém tak, aby pokrýval veškeré činnosti povinné osoby a zároveň byl přiměřený, jako celek i v jednotlivých součástech, povaze, rozsahu a složitosti činností povinné osoby, jejímu konkrétnímu modelu podnikání a s ním spojeným rizikům a dalším relevantním faktorům, včetně povinnosti přihlížet k vývoji prostředí, ve kterém povinná osoba vykonává svou podnikatelskou činnost.

K § 10

Ustanovení vymezuje vnitřní předpisovou základnu povinné osoby a obsahuje požadavek upravit vnitřní postupy při přijímání, změně, zavádění a uplatňování interních předpisů povinné osoby. Dále požaduje promítnout do vnitřních předpisů a rozpracovat požadavky na řídicí a kontrolní systém s tím, že povinná osoba je povinna přitom zohledňovat principy a postupy využívané při činnostech obdobné povahy, pokud jsou osvědčené a vydávané patřičně uznávanými osobami, a lze je tedy považovat za postupy řádné. Ustanovení rovněž stanoví, že součástí vnitřních předpisů jsou vždy pravidla pro agendu reklamací a stížností klientů. K obecným pokynům evropského orgánu dohledu se řadí například tyto obecné pokyny Evropského orgánu pro bankovníctví:

- Obecné pokyny Evropského orgánu pro bankovníctví k posuzování vhodnosti členů řídicího orgánu a osob v klíčových funkcích (EBA/GL/2012/06) (22. 11. 2012),
- Obecné pokyny Evropského orgánu pro bankovníctví ke srovnávání odměňování (EBA/GL/2012/4) (27. 7. 2012),
- Obecné pokyny Evropského orgánu pro bankovníctví ke shromažďování údajů o osobách s vysokými příjmy (EBA/GL/2012/5) (27. 7. 2012),
- Obecné pokyny Evropského orgánu pro bankovníctví o požadavku k dodatečnému riziku selhání a migrace (IRC) (EBA/GL/2012/3) (16. 5. 2012),
- Obecné pokyny Evropského orgánu pro bankovníctví o stresovém rizikovém potenciálu (EBA/GL/2012/2) (16. 5. 2012),
- Obecné pokyny Evropského orgánu pro bankovníctví pro pokročilý přístup k měření (AMA) - rozšíření a změny (EBA/GL/2012/01) (6. 1. 2012),
- Obecné pokyny Evropského orgánu pro bankovníctví k internal governance (řídicí a kontrolní systém) (GL 44) (27. 9. 2011),
- Obecné pokyny Evropského výboru orgánů pro bankovníctví k aplikaci článku 122a CRD (31. 12. 2010),
- Obecné pokyny o zásadách a postupech při odměňování (CP42) (10. 12. 2010),
- Obecné pokyny k alokaci nákladů a přínosů spojených s likviditou (27. 10. 2010),
- Obecné pokyny k řízení operačního rizika aktivit na trhu (12. 10. 2010).

K § 11

Toto ustanovení obsahuje požadavek vytvořit a uplatňovat systém zaznamenávání a archivace informací a jeho prostřednictvím zajistit rekonstruovatelnost významných činností povinné osoby, zejména rozhodovacích a kontrolních, včetně činností orgánů a výborů povinné osoby a jejich

členů. Návazně na tento požadavek se stanoví povinnost zamezit případnému nežádoucímu vlivu jediné osoby nebo malé skupiny osob na rozhodování povinné osoby.

K § 12

Ustanovení upřesňuje případné využívání jiných osob, resp. jejich kapacity, zdrojů (*sources*) pro výkon činností, které by jinak vykonávala nebo mohla vykonávat – aniž by to bylo v rozporu s právními předpisy – povinná osoba sama. Zde uvedené stručné vymezení základních pravidel pro využívání outsourcingu povinnou osobou, například povinnosti zajistit soulad takto vykonávaných činností s právními předpisy a zachovat si možnost kontroly nad takto vykonávanou činností, je převzato v zásadě beze změny z platné právní úpravy.

K § 13 až 15

Zvláštní pozornost je vyhláškou věnována činnosti a fungování orgánů společnosti, zde konkrétně kontrolnímu orgánu, kterým se pro účely vyhlášky rozumí dozorčí rada, kontrolní komise, správní rada při výkonu kontrolní působnosti nebo jiný orgán s obdobnou kontrolní působností, v závislosti na právní formě osoby, o kterou se jedná.

Kontinuálně s dosavadní praxí se podrobněji stanovuje působnost kontrolního orgánu z hlediska řídicího a kontrolního systému, a doplňuje se o zohledněné požadavky CRD IV na tento orgán, zejména pokud jde o oblast kontroly strategického řízení a kontroly řízení rizik kontrolním orgánem povinné osoby.

Z důvodu zamezit možnému střetu zájmu při výkonu některých kontrolních působností kontrolního orgánu, pokud jsou vykonávány správní radou, resp. při monistickém vnitřním uspořádání společnosti, se vymezují zvláštní kontrolní činnosti a podrobnější pravidla pro rozhodování při těchto činnostech, zajišťující odpovídající nezávislost daného rozhodování. Cílem je zajistit, aby ve vybraných případech, např. při rozhodování o odvolání vedoucího vnitřního auditu z podnětu představenstva, byla zajištěna odpovídající nezávislost kontrolního orgánu i v případě monistického vnitřního uspořádání s jedním orgánem, který plní jak řídicí tak kontrolní funkci (v CRD IV jsou tyto případy zpravidla určeny jako činnost vedoucího orgánu v jeho kontrolní funkci - „*management body in its supervisory function*“). Takovéto zpřesnění s přihlédnutím k národní úpravě práva obchodních společností zohledňuje požadavek CRD IV. Zvláštní kontrolní činností kontrolního orgánu je například rozhodování o personálním zajištění výkonu vnitřních kontrolních funkcí a o odměňování osob odpovědných za vedení daných funkcí.

Předcházení a řízení možného střetu zájmů při výkonu činností kontrolního orgánu se týká i zapracování doporučení Mezinárodního měnového fondu v rámci mise FSAP 2011, která posuzovala regulatorní rámec pro finanční trh České republiky a navrhla zajistit právně vymahatelnou cestou přiměřenou míru nezávislosti kontrolního orgánu povinné osoby na osobách a skutečnostech, které tento orgán dozoruje. Zajistit dostatečné zastoupení osob, které jsou nezávislé na povinné osobě, v jejím kontrolním orgánu, doporučuje i sdělení Evropské komise ke složení a výborům kontrolních orgánů vybraných institucí z roku 2005 a rovněž klíčové sektorové standardy (*Core Principles*) pro efektivní dohled a výkon činností na finančním trhu.

K § 16 až 19

Dalším klíčovým orgánem instituce je řídicí orgán, kterým se pro účely vyhlášky rozumí představenstvo, jednatel, správní rada při výkonu řídicí působnosti nebo jiný orgán s obdobnou řídicí působností, v závislosti na právní formě osoby, o kterou se jedná. Obdobně jako v případě kontrolního orgánu, zpracovatel kontinuálně převzal do vyhlášky dosavadní právní úpravu, kterou doplnil a aktualizoval tak, aby zejména zohlednil požadavky CRD IV.

V případě požadavků na řídicí orgán se vyhláška (po vzoru CRD IV) - zaměřuje na strategické

vedení a operativní řízení, manažerskou kontrolu a organizační zabezpečení výkonu činnosti povinné osoby. Určuje řadu konkrétních působností řídicího orgánu, například odpovědnost za realizaci schválených strategií, schvalování limitů při řízení rizik, soulad výkonu činnosti s právními předpisy, kvalitu informací a vnitřní i vnější komunikaci povinné osoby při výkonu činnosti, včetně uveřejňování informací povinnou osobou a poskytování informací České národní bance nebo jinému příslušnému orgánu dohledu.

Ustanovení týkající se řídicího orgánu stanoví tomuto orgánu rovněž některé explicitní povinnosti v oblasti zabezpečování personálních předpokladů pro výkon činnosti povinné osoby, například vyčlenění adekvátních kapacit pro klíčové činnosti typu řízení rizik, řízení kapitálu a likvidity, využívání interních modelů a externích ratingů. Je stanovena povinnost, aby činnosti vykonávaly osoby, které jsou patřičně odborně způsobilé, zkušené a důvěryhodné.

V souladu s evropskou předlohou jsou řídicímu orgánu stanoveny i povinnosti v oblasti řádného vedení účetnictví a jeho integrity a spolehlivosti systému vnitřních finančních kontrol a dalších vnitřních kontrolních mechanismů. Vzhledem ke specifické povaze podnikání na finančním trhu jsou řídicímu orgánu stanoveny i povinnosti, pokud jde o plynulost výkonu činnosti, zejména poskytování služeb, a zajištění trvalosti fungování povinné osoby na finančním trhu (*going concern principle*). Řídicímu orgánu jsou rovněž upřesněny povinnosti při vyhodnocování funkčnosti a efektivnosti řídicího a kontrolního systému a je stanovena minimální periodicita tohoto ověřování, a to vždy alespoň jednou ročně.

Na podporu výkonu svých činností může řídicí orgán případně zřizovat výkonné (*operational*) výbory a delegovat na ně některé ze svých činností, například při posuzování a schvalování nových produktů. Konečná odpovědnost řídicího orgánu tím však není dotčena.

K § 20 až 22

Speciální pozornost je věnována povinnosti zajistit rozpoznávání a řízení možných střetů zájmů, včetně možných střetů zájmů v rámci skupiny a při případném využívání outsourcingu.

Povinná osoba musí oddělit výkon činností a funkcí, které jsou vzájemně neslučitelné, a podrobovat oblast rozpoznávání a řízení střetů zájmů i nezávislému vnitřnímu prověřování. Samostatná pozornost je věnována zejména zamezování střetům zájmů mezi činnostmi generujícími klíčová rizika a řízením daných rizik, v oblasti informačního a komunikačního systému povinné osoby, a rovněž nezávislosti výkonu vnitřního auditu.

Ustanovení se dále týkají kvality organizačního uspořádání povinné osoby, a rovněž v rámci skupiny, jejímž je povinná osoba členem, pokud je to relevantní. Instituce je zejména povinna stanovit jasně a uceleně pracovní náplně jednotlivých útvarů a osob tak, aby zajišťovaly plnění stanovených cílů a povinností v rámci výkonu činností povinné osoby.

Součástí požadavků na organizaci výkonu činnosti povinné osoby je rovněž povinnost patřičně nastavit hlavní toky informací povinné osoby, včetně informování orgánů a výborů povinné osoby, pokud jsou zřízeny, a jejich členů.

K § 23 až 26

Zvláštní pozornost je vyhláškou věnována prostřednictvím těchto ustanovení oblasti informací a komunikace povinné osoby. Požadavky jsou stanoveny v členění na

- a) oblast vnitřních informací a komunikace včetně řízení přístupů k informacím,
- b) informace poskytované klientům, například povinné informování o rizicích spojených s úvěrem poskytnutým klientovi v cizí měně, stanovené na základě Doporučení Evropské rady pro systémová rizika ze dne 22. prosince 2011 (ESRB/2011/3) v § 25, a informace uveřejňované, a

c) informace poskytované příslušným orgánům dohledu, včetně požadavků na související kontrolní mechanismy a rekonstruovatelnost informací.

Je stanoveno, že povinná osoba uchovává data týkající se dodržování limitů a dalších pravidel stanovených příslušnými právními předpisy alespoň po dobu pěti let, ledaže právní předpis stanoví v konkrétním případě jinak.

Ustanovení určují některé konkrétní informace nebo kategorie informací, zejména z oblasti kapitálu, vnitřní kontroly a řízení rizik včetně rizika likvidity, které musí být v povinné osobě vždy k dispozici, případně včetně určení povinných příjemců těchto informací. Těmito příjemci jsou zejména řidič a kontrolní orgán a jejich členové a osoby ve vrcholném vedení, jimiž se pro účely vyhlášky rozumí každá osoba, která zastává v povinné osobě výkonnou řídicí funkci, odpovídá za každodenní řízení výkonu činností povinné osoby a je přímo podřízená vedoucímu orgánu společnosti s tím, že osobou ve vrcholném vedení je také člen vedoucího orgánu, pokud současně zastává v povinné osobě výkonnou řídicí funkci.

K § 27 až 45

V souladu s dosavadní právní úpravou se v těchto ustanoveních stanoví povinné osobě požadavky na řízení rizik, v členění na

- a) obecně platné požadavky na systém a procesy řízení rizik (§ 27 až 33) a
- b) vybrané požadavky na řízení některých konkrétních rizik spojených s činnostmi povinné osoby (§ 34 až 45).

Základními požadavky na řízení rizik zůstává přijetí a uplatňování strategie řízení rizik a z ní vyplývajících postupů a limitů povinnou osobou. Po vzoru CRD IV se nově stanoví explicitní povinnost zavést funkci řízení rizik, která má patřičně nezávislé postavení a odpovídá za celkové řízení rizik i se zohledněním jejich vzájemných vazeb a souvislostí (*holistic approach*), včetně svodné výkonné odpovědnosti za identifikaci, měření, řízení a odpovídající informování o všech významných rizicích. Explicitně se stanoví povinnost zajistit soustavný a účinný výkon funkce řízení rizik. Organizační začlenění funkce řízení rizik musí být nastaveno tak, aby se aktivně podílela na tvorbě strategie řízení rizik povinné osoby a na všech významných rozhodnutích v této oblasti.

Požadavky na systém řízení rizik povinné osoby dále určují některé nutné součásti strategie řízení rizik, mezi které patří definování rizik podstupovaných povinnou osobou, určení míry rizika přijatelné pro povinnou osobu, tzv. akceptované míry rizika, zásady a metody řízení jednotlivých rizik a také zásady pro sestavování pohotovostních plánů, kterými se rozumí plány pro mimořádné situace, včetně případné krize likvidity a včetně pohotovostních plánů pro případné mimořádné situace při využívání outsourcingu.

Ustanovení týkající se řízení rizik stanoví povinnost vždy řídit riziko úvěrové, tržní, operační, likvidity, koncentrace a nadměrné páky (*leverage*), přičemž riziko nadměrné páky je vymezeno v CRR. Dále je povinná osoba povinna řídit všechna další významná rizika, kterým je nebo by mohla být vystavena, například riziko reputační, riziko strategické a riziko spojené s účastí v určité skupině, zejména riziko významných operací uvnitř skupiny, a také řídit celkově podstupované riziko.

Součástí požadavků na řízení rizik je povinnost udržovat přiměřené kapitálové nebo jiné vhodné krytí rizik, kterým povinná osoba je nebo by mohla být vystavena, zejména zajistit, aby strategie a postupy pro řízení rizik a strategie a postupy pro zajišťování jejich krytí byly ucelené a propojené. Dále musí povinná osoba důsledně zohledňovat faktory, které by mohly vést k podhodnocení nebo jinému nežádoucímu zkreslení míry podstupovaných rizik, mezi které patří například případné neobežretné vlastní odhady, nedostatečné zohledňování výsledků stresových testů, nedostatečné

přihlednutí k vlivům využívání derivátů, nepřiměřené zohledňování účinků zajištění a dalších technik snižování rizika a v neposlední řadě vlivy tvorby opravných položek.

Klíčovou povinností je včas přijmout vhodná a účinná opatření, pokud některé podstupované riziko nebo celková míra podstupovaných rizik, i po zohlednění případných pozitivních nebo jiných účinků mechanismů vnitřní kontroly na rizikový profil povinné osoby, nejsou patřičně kryty kapitálem nebo jiným vhodným způsobem.

Ustanovení, kterými se stanoví podrobnější požadavky na řízení vybraných rizik (§ 34 až 45), zejména odrážejí konkrétní požadavky CRD IV na řízení vybraných rizik, a týkají se konkrétně

- a) rizika nových produktů, činností nebo systémů,
- b) rizika úvěrového,
- c) zbytkového rizika spojeného s používáním uznatelných technik snižování úvěrového rizika,
- d) rizika sekuritizace,
- e) tržního rizika,
- f) operačního rizika,
- g) rizika likvidity, včetně požadavků na udržování likviditní rezervy (*liquidity buffer*),
- h) rizika koncentrace,
- i) rizika nadměrné páky a
- j) rizika spojeného se správou zajištění a se zatížením aktiv (*asset encumbrance*).

Jedná se v zásadě o zohlednění požadavků CRD IV na řízení těchto rizik, s dílčími doplňky vyvolanými potřebami dohledové praxe a podpořenými uznávanými standardy a doporučeními pro řízení daných rizik, včetně doporučení evropských orgánů dohledu (ESAs) a Evropské rady pro systémová rizika (ESRB). K významnějšímu rozšíření oproti již platné úpravě dochází zejména u kvalitativních požadavků na riziko úvěrové, riziko sekuritizace, tržní riziko a riziko likvidity. Dále se jedná o zavedení zcela nových požadavků na řízení rizika nadměrné páky a na řízení rizika spojeného se zatížením aktiv určitými závazky, zejména v důsledku jejich využívání jako zajištění.

Nové požadavky na řízení některých rizik, zohledňující CRD IV, reagují zejména na výsledky analýz příčin finanční krize a mají za cíl pokrýt regulací dostatečně nepokryté oblasti řízení rizik, například posílením požadavků zamezujících narušení likvidity instituce v důsledku nevhodné struktury nebo objemu jejích aktiv, závazků a podrozvahových položek nebo právních nebo operačních překážek při případném převodu nebo prodeji aktiv.

K § 46 až 51

Ustanovení se týkají systému vnitřní kontroly a zahrnují

- a) obecně platné požadavky na systém, mechanismy a postupy pro vnitřní kontrolu (§ 46 až 47) a
- b) vybrané požadavky na konkrétní vnitřní kontrolní funkce, mechanismy a postupy povinné osoby (§ 48 až 51).

Obecně platné požadavky na systém, mechanismy a postupy pro kontrolní činnosti povinné osoby v zásadě přebírají platnou právní úpravu, když vymezují kontrolní činnosti jako součást běžné, zpravidla každodenní činnosti povinné osoby, která zahrnuje především kontroly výkonu činnosti podřízených pracovníků jejich nadřízenými, resp. kontroly po linii řízení, vhodné kontrolní mechanismy pro jednotlivé procesy a specifickou kontrolu fyzickou, která zahrnuje například pravidelné inventury majetku.

Je stanoveno, že vnitřní kontrola se v povinné osobě týká všech jejích řídicích a organizačních úrovní. Explicitně se stanoví povinnost zajistit výkon funkce compliance a funkce vnitřního auditu soustavně a účinně, a některé další povinné součásti systému vnitřní kontroly. Těmi jsou vnitřní

mechanismy vyhodnocování funkčnosti a efektivnosti řídicího a kontrolního systému celkově i jeho součástí.

Ustanovení, kterými se stanoví podrobnější požadavky na konkrétní vnitřní kontrolní funkce, mechanismy a postupy povinné osoby (§ 48 až 51), byla v zásadě rovněž převzata z platné právní úpravy.

Úprava compliance, neboli zajišťování a kontrola kvality vnitřní předpisové základny povinné osoby a zajišťování a kontrola souladu výkonu činností povinné osoby s relevantními předpisy, byla do vyhlášky převzata ze stávající právní úpravy. To platí i pro povinnost zajistit, aby činnost compliance pokrývala uceleně a propojeně veškeré činnosti povinné osoby.

K dílčím zpřesněním dochází, u požadavků specifikujících výkon vnitřního auditu tak, aby úprava byla v souladu s vývojem uznávaných postupů praxe, například posílením zaměření vnitřního auditu na případná zranitelná místa v činnosti povinné osoby (*risk-based auditing*). V návaznosti na explicitní rozšíření obezřetnostních požadavků na řídicí a kontrolní systémy povinných osob a jejich součástí o některé další věcné oblasti byl obdobně rozšířen okruh oblastí, na které se výkon vnitřního auditu přednostně zaměřuje, například o tzv. interní přístupy, kterými se rozumí přístupy používané povinnou osobou pro určování kapitálových požadavků k úvěrovému, tržnímu a operačnímu riziku (IRB, IMA, AMA) a rovněž na interní modely využívané povinnou osobou obecně.

Podrobnější pravidla pro vyhodnocování funkčnosti a efektivnosti řídicího a kontrolního systému (§ 51) uzavírají část druhou hlavu I vyhlášky, resp. podrobnější prováděcí požadavky vyhlášky na řídicí a kontrolní systémy institucí. Úprava vnitřní kontroly funkčnosti a efektivnosti řídicího a kontrolního systému je kontinuální, bez věcných změn oproti stávající právní úpravě. Stanoví se, že systém vyhodnocování funkčnosti a efektivnosti, resp. systém odhalování a ohlašování nedostatků řídicího a kontrolního systému, pokrývá veškeré řídicí a organizační úrovně a činnosti povinné osoby, a to uceleně a propojeně. Systém musí být nastaven také tak, aby umožňoval ohlašování zjištěných nedostatků patřičné úrovni řízení, včetně případného oznamování orgánům nebo výborům povinné osoby, jejich včasnou nápravu a následné ověřování účinnosti přijatých opatření.

K části druhé hlavě II (§ 52 a 53)

Tato část a hlava vyhlášky se týká zprávy o ověření řídicího a kontrolního systému nebo některé z jeho částí auditorem, prováděného na základě a v mezích zákona o bankách a zákona o spořitelních a úvěrních družstvech. Požadavky vyhlášky na zprávu se uplatní v souladu s rozsahem působnosti požadavků zákonů na ověřování řídicích a kontrolních systémů institucí auditorem, tj. pouze vůči bankám a spořitelním a úvěrním družstvům. Jedná se o úpravu, která byla do nové vyhlášky převzata ze stávající regulace bez jakékoli věcné změny. Provedené formální úpravy jsou nevýznamného rozsahu a jedná se výhradně o aktualizaci některých pojmů tak, aby byly v souladu s jinými ustanoveními vyhlášky nebo jiné legislativně technické úpravy, které nemají věcný dopad.

Ustanovení upřesňují strukturu zprávy o ověření řídicího a kontrolního systému nebo jeho specifikované části auditorem, na základě zákonného vymezení daného ověřování. Případné komentáře povinné osoby ke zprávě auditora může povinná osoba předat ve stanoveném termínu České národní bance společně se zprávou auditora. Česká národní banka může v případě potřeby vyžadovat vysvětlení k předložené zprávě a ke komentářům povinné osoby s tím, že pokud si vyžádá ústní vysvětlení od auditora, vyzve současně povinnou osobu, aby udělila auditorovi souhlas k tomuto projednání a umožní povinné osobě účastnit se projednání.

Povinné osobě se stanoví povinnost sdělit České národní bance neprodleně případné významné skutečnosti zjištěné po předložení zprávy, pokud mají k obsahu předané zprávy podstatný vztah.

K § 54 až 67

Zvláštní pozornost je vyhláškou věnována oblasti kapitálové vybavenosti, tj. složení a výši kapitálu, celkovému objemu rizikové expozice a kapitálovým požadavkům, poboček bank z jiných než členských států. Výchozím bodem je v této souvislosti skutečnost, že podle českého práva jsou pobočky zahraničních bank účetními jednotkami, ale přitom nemají právní osobnost (nejsou subjekty právních vztahů), na rozdíl od dceřiných společností/bank. Uvedené se projevuje především tak, že pobočka neemituje akcie, a proto také nemůže vytvářet základní kapitál. V zákoně je tato skutečnost ošetřena tak, že je vyžadováno, aby zahraniční banka poskytla své pobočce finanční zdroje (dotační kapitál) alespoň ve výši odpovídající minimálnímu základnímu kapitálu tuzemské banky, tj. 500 mil. Kč. Dotační kapitál musí splňovat kvalitativní požadavky stanovené pro kapitál v CRR. S ohledem na absenci právní osobnosti pobočky mohou tyto požadavky splnit jen některé položky zahrnované do kmenového kapitálu tier 1 a nástroje zahrnované do vedlejšího kapitálu tier 1 (hybridní kapitálové nástroje). Z hlediska formy dotačního kapitálu přichází v úvahu zdroje získané zahraniční bankou přijetím vkladů, úvěrů nebo emisí cenných papírů. Z důvodu posílení právní jistoty potenciálních věřitelů pobočky je však nezbytné, aby byl získaný dotační kapitál zachycen v rozvaze pobočky. Na počátku činnosti pobočky bude kapitál tvořen pouze hybridními kapitálovými nástroji. Později může být dotační kapitál nahrazován jinými položkami kapitálu, např. nerozdělným ziskem z předchozích období nebo rezervními nebo rizikovými fondy, pokud jsou tyto položky vykazovány v rozvaze příslušné pobočky.

Z důvodu specifického právního statusu pobočky se stanovují požadavky na minimální výši kapitálových poměrů, které je pobočka povinna dodržovat, jen na úrovni kapitálu tier 1 a celkového kapitálu.

K § 58 až 62

Řízení o udělení souhlasu s používáním některého ze speciálních přístupů pro výpočet kapitálového požadavku nebo se změnou používaného přístupu probíhá v rámci standardního správního řízení, které se zahajuje na návrh pobočky banky z jiného než členského státu a je zakončeno vydáním rozhodnutí správního orgánu. Žádosti o souhlas mající obecné i zvláštní náležitosti v souladu s touto vyhláškou, předkládá pobočka v jednom vyhotovení, jednotlivě pro každý speciální přístup pro výpočet kapitálového požadavku.

V případě, že pobočka žádá o souhlas s používáním dvou a více speciálních přístupů současně, a pokud se pro schválení těchto přístupů vyžaduje předložení stejných dokladů a dokumentů, předkládá je pouze jednou s tím, že v žádosti o souhlas uvede, ke které žádosti a kdy byly již předloženy.

Pokud pobočka, již dříve předložila doklady a dokumenty vyžadované k žádosti o souhlas nebo jejich část, předkládá s žádostí pouze ty podklady, u kterých došlo ke změně oproti předchozímu stavu, přičemž dříve předané a nadále platné doklady a dokumenty označí v žádosti. K žádosti poté pobočka přiloží prohlášení, ve kterém uvede, že tyto doklady a dokumenty zůstávají beze změny.

Podklady, které pobočka nemá v elektronické podobě, předkládá v listinné podobě. Pro vyjádření dat v peněžních jednotkách pobočka předem dohodne s Českou národní bankou použitou měnu.

K § 63

Nabývání kvalifikovaných účastí pobočky banky z jiného než členského státu se řídí postupem stanoveným v nařízení. Česká národní banka určí, zda je pobočka banky z jiného než členského státu oprávněna překračovat limity stanovené v nařízení za předpokladu, že pro překročení těchto

limitů bude uplatněna riziková váha 1 250 %, anebo zda limity nemohou být překročeny. Do ustanovení je zapracován zákaz překračovat stanovené limity. Pro kvalifikované účasti mimo finanční sektor pobočky banky z jiného než členského státu stanovuje vyhláška podmínky a vymezuje k tomu použitelný kapitál.

K § 64 a 65

Vyhláška stanoví pravidla pro velké expozice pro pobočky banky z jiného než členského státu obdobně jako pro povinné osoby včetně vynětí vybraných expozic z limitů pro velké expozice.

K § 66

Vyhláška stanoví pravidla pro převod rizik pobočky banky z jiného než členského státu odkazem obdobně, jako je tomu v případě povinné osoby. Ustanovení k tomu využívá odkazu na CRR, čímž je zajištěn soulad mezi přístupem k povinné osobě a k pobočce banky z jiného než členského státu.

K části čtvrté hlavám II až IV (§ 67 až 84)

Ustanovení v části čtvrté obsahují právní úpravu k pravidlům pro omezení rizik. Podstatou pravidel pro nabývání některých druhů aktiv a financování nabytí některých druhů aktiv je zejména omezit případy poskytnutí úvěrů na nákupy vlastních akcií nebo akcií osob, které jsou s věřitelem propojeny. Podle těchto pravidel nelze také nabývat podíly nebo podřízené pohledávky na osobách majících kvalifikovanou účast na povinné osobě; výjimkou jsou případy, kdy je povinná osoba tvůrcem trhu.

Pravidla pro posuzování aktiv souvisejí s řízením úvěrového rizika. Doplnují požadavky na kapitál, které neposkytují hlubší pohled na kvalitu aktiv v selhání. Vztahují se jen na pohledávky z finančních činností, k nimž patří zejména úvěrové pohledávky, pohledávky ze záruk, akreditivů a platebního styku. V maximální možné míře jsou použity shodné základní principy jako při stanovení kapitálových požadavků k úvěrovému riziku, zejména je shodně vymezeno selhání a shodně se přistupuje k jeho sledování na úrovni dlužníka či na úrovni transakce. Shodně s pravidly pro stanovení kapitálového poměru se nezohledňuje zajištění při vyhodnocení, zda je pohledávka v selhání či nikoliv.

Kapitálovým nástrojem je myšlen zejména podíl ve smyslu zákona o obchodních korporacích. Kapitálový nástroj má nejčastěji formu účastnického cenného papíru.

K § 67

Vyhláška stanoví některá zvláštní pravidla pro nabývání některých druhů aktiv povinnými osobami. Povinná osoba nesmí nabývat podíl nebo podřízenou pohledávku na osobě mající kvalifikovanou účast na povinné osobě. Kapitálový nástroj vydaný osobou mající kvalifikovanou účast na povinné osobě může povinná osoba nabýt pouze při splnění podmínek stanovených v ustanovení. Věcná podstata pravidel pro nabývání některých druhů aktiv odpovídá dosud uplatňované regulaci, neboť je převzata z vyhlášky č. 123/2007 Sb.

K § 68

Ustanovení obsahuje některá zvláštní pravidla pro nabývání některých druhů aktiv pobočkou banky z jiného než členského státu. Je stanoven obdobný přístup jako v případě nabývání některých druhů aktiv povinnou osobou.

Pobočka banky z jiného než členského státu nesmí nabýt podíl nebo podřízenou pohledávku na osobě mající na zahraniční osobě, jejíž je pobočkou, kvalifikovanou účast. Kapitálové nástroje osoby mající na zahraniční osobě, jejíž je pobočkou, kvalifikovanou účast, může pobočka banky nabýt pouze při splnění podmínek stanovených vyhláškou.

K § 69

Ustanovení obsahuje některá zvláštní pravidla pro financování nabytí některých druhů aktiv povinnými osobami. Povinná osoba nesmí poskytovat úvěry ani vystavovat zajišťovací nebo platební nástroje, které byly vydány určitými osobami nebo které mají sloužit k financování vybraných aktiv. Věcná podstata pravidel pro nabývání některých druhů aktiv odpovídá dosud uplatňované regulaci, neboť je převzata z vyhlášky č. 123/2007 Sb.

K § 70

Vyhláška stanoví některá zvláštní pravidla pro financování nabytí některých druhů aktiv pobočkou banky z jiného než členského státu. Pobočka banky z jiného než členského státu nesmí poskytovat úvěry ani vystavovat zajišťovací nebo platební nástroje, které byly vydány určitými osobami, nebo které mají sloužit k financování vybraných aktiv. Je stanoven obdobný přístup jako v případě pravidel pro financování nabytí některých druhů aktiv povinnou osobou.

K § 71

Pravidla pro posuzování aktiv jsou oproti znění ve vyhlášce č. 123/2007 Sb. jen mírně formulačně upravena v návaznosti na terminologii CRR. Pravidla se nevztahují na expozice zařazené do obchodního portfolia. Uplatňují se tak jako dosud jen na vybrané expozice zařazené do investičního portfolia představované pohledávkami z finančních činností, které povinná osoba kategorizuje. Typy jednotlivých pohledávek z finančních činností jsou uvedeny ve vyhlášce.

Kategorizace vybraných expozic investičního portfolia se nevztahuje také na pohledávky z držení cenných papírů, pohledávky z derivátů a pohledávky z jiných než finančních činností, zejména pohledávky z pracovně-právních a obdobných vztahů, poskytnuté provozní zálohy nebo zálohy na pořízení hmotného a nehmotného majetku, pohledávky z prodeje zásob, hmotného a nehmotného majetku.

Lhůty podle odstavce 1 se počítají v kalendářních dnech.

K § 72

Jednotlivé pohledávky z finančních činností povinná osoba zařadí do jedné ze základních kategorií, a to kategorie pohledávek bez selhání dlužníka, anebo do kategorie pohledávek se selháním dlužníka. Na rozdíl od vyhlášky č. 123/2007 Sb., která vymezuje selhání dlužníka, ustanovení se odkazuje na příslušné ustanovení nařízení. Věcně však rozdíly oproti platné úpravě nevznikají.

K § 73 až 75

Ustanovení upravuje zařazování pohledávek bez selhání do podkategorie standardní pohledávky, anebo do podkategorie sledované pohledávky. Jednotlivé pohledávky se selháním dlužníka povinná osoba zařadí do podkategorií – podkategorie nestandardní pohledávky, podkategorie pochybné pohledávky, anebo podkategorie ztrátové pohledávky. Je zachována kontinuita dosavadního přístupu, neboť pohledávky se selháním dlužníka se považují za ohrožené pohledávky.

Pro zařazování jednotlivých typů pohledávek do kategorií a podkategorií vyhláška stanoví zvláštní kritéria. Jednotlivé podkategorie pohledávek vyhláška přesně vymezuje. Splňuje-li pohledávka současně kritéria pro zařazení do více podkategorií, povinná osoba ji zařazuje do nejhorší z těchto podkategorií s výjimkou pohledávek v kategorii retailových expozic, u nichž sleduje selhání dlužníka na úrovni transakcí. Správnost zařazení pohledávek do kategorií a podkategorií povinná osoba alespoň jednou za čtvrtletí prověřuje a podle zjištění provádí změny.

K § 76

Ustanovení obsahuje požadavek na posuzování, zda došlo ke snížení účetní hodnoty jednotlivých pohledávek nebo portfolia pohledávek s obdobnými charakteristikami vzhledem k úvěrovému

riziku. Tak jako vyhláška č. 123/2007 Sb., tak i toto ustanovení umožňuje použít individuální nebo portfoliový přístup; přičemž podmínky pro jejich použití jsou stanoveny.

K § 77

V případě, že dojde ke znehodnocení pohledávky nebo portfolia stejnorodých pohledávek, povinná osoba provede úpravu ocenění s tím, že její dostatečnost a odůvodněnost musí povinná osoba prokázat. Tak jako vyhláška č. 123/2007 Sb., tak i ustanovení obsahuje požadavek na posuzování dostatečnosti a odůvodněnosti vytvořených opravných položek k pohledávkám a úpravu jejich výše alespoň ve čtvrtletní periodicitě.

K § 78

Ztrátu ze znehodnocení povinná osoba stanovuje pomocí metod stanovených vyhláškou, které vycházejí z účetnictví. Je požadováno použití stejné metody jako pro účely vedení účetnictví a sestavení účetní závěrky.

K § 79

Podle ustanovení v případě, že povinná osoba používá diskontování očekávaných budoucích peněžních toků, stanoví ztrátu ze znehodnocení pohledávky jako rozdíl mezi účetní hodnotou pohledávky a současnou hodnotou očekávaných budoucích peněžních toků z pohledávky diskontovaných původní efektivní úrokovou mírou (efektivní úrokovou mírou zjištěnou v okamžiku vzniku pohledávky).

K § 80

Ustanovení obsahuje postup pro případ, že povinná osoba používá koeficienty. Podle ustanovení povinná osoba stanoví ztrátu ze znehodnocení pohledávky tak, že rozdíl mezi jistinou pohledávky zvýšenou o naběhlé příslušenství a povinnou osobou zohledněným zajištěním dané pohledávky násobí za podmínek uvedených ve vyhlášce stanoveným koeficientem.

Zvláštní postup podle vyhlášky povinná osoba uplatňuje, stanovuje-li ztrátu ze snížení účetní hodnoty pohledávky, zejména pohledávky nabyté za úplatu, která je oceněná k okamžiku uskutečnění účetního případu pořizovací cenou.

K § 81

Ustanovení obsahuje podmínky pro posuzování portfolií jednotlivě nevýznamných pohledávek prostřednictvím statistických modelů. Skutečné ztráty spojené s portfoliem jednotlivě nevýznamných pohledávek povinná osoba monitoruje a testuje správnost odhadu ztrát na základě nových údajů o skutečných selháních dlužníků v portfoliu ve vhodné časové periodě v závislosti na frekvenci splátek, přičemž bere v úvahu i informace o jednotlivě nevýznamných pohledávkách, které vyřadila z portfolia jednotlivě nevýznamných pohledávek, protože měla dostatek informací pro posouzení znehodnocení. Vhodnost statistického modelu a správnost nastavení jeho parametrů je předmětem pravidelného ověřování. Opravné položky k portfoliím jednotlivě nevýznamných pohledávek se tvoří ve výši statistického odhadu ztrát z těchto portfolií vypočtených s použitím statistických modelů, pokud povinná osoba v této výši pohledávky neodepíše.

K § 82

Alespoň jednou za čtvrtletí povinná osoba posuzuje dostatečnost a odůvodněnost rezerv, které se v souladu s účetními metodami tvoří k podrozvahovým položkám, a upravuje jejich výši, přičemž musí být schopna prokázat dostatečnost a odůvodněnost těchto rezerv.

K § 83

Pro pobočku banky z jiného než členského státu jsou stanovena pravidla pro posuzování aktiv obdobně jako pro povinné osoby.

K § 84

Standardy likvidity pobočky banky z jiného než členského státu jsou stanoveny obdobně jako v případě povinné osoby, a to odkazem na příslušné články nařízení.

K části páté (§ 85 až 90)

Posílení transparentnosti je nedílnou součástí konceptu Basel III. V případě povinných osob ve skupinách se aplikuje plný rozsah Přílohy 3 na úrovni evropských ovládajících bank nebo evropských ovládajících obchodníků s cennými papíry.

Část pátá podrobněji specifikuje obsah údajů k uveřejnění, jakož i formu, způsob, strukturu, periodicitu a lhůty uveřejňování údajů. Větší množství uveřejňovaných informací a charakter těchto informací má za cíl zvýšit transparentnost trhu a prohloubit tržní disciplínu, a tím účastníkům trhu umožnit získání lepšího přehledu například o rizikovém profilu a adekvátnosti kapitálové vybavenosti regulovaných subjektů a umožnit tak efektivnější fungování trhu. Uveřejňování informací by mělo být prostřednictvím internetu ve čtvrtletní nebo roční periodicitě.

K § 85 až 87

Povinná osoba uveřejňuje základní údaje o sobě, o složení spločníků, např. akcionářů, nebo členů, o struktuře konsolidačního celku, jehož je součástí, o své činnosti a finanční situaci na individuálním základě, o majetkoprávních vztazích mezi členy konsolidačního celku a řídicím a kontrolním systémem. Obsah údajů určených k uveřejnění vyhláška stanoví zvlášť pro jednotlivé typy povinných osob. Podrobný obsah údajů k uveřejnění pro povinné osoby je obsahem příloh této vyhlášky.

K § 88 až 90

Ustanovení upravuje periodicitu a lhůty uveřejňování údajů povinnými osobami, jakož i některé povinnosti související s uveřejňováním určených údajů. Podrobný obsah údajů, které povinná osoba uveřejňuje, je obsahem příloh této vyhlášky.

K § 91 až 93

Vyhláška upravuje způsob uveřejňování údajů a strukturu těchto údajů. Povinně uveřejňované informace uveřejňuje povinná osoba v podobě neuzamčených datových souborů vhodných k volnému a snadnému stažení, a to ve formátu xls/xlsx. Pro volbu technického řešení, pokud jde o volbu vhodného formátu souborů, byla brána za vzor vyhláška č. 194/2009 Sb., o stanovení podrobností užívání a provozování informačního systému datových schránek.

V případě nově zřizovaných internetových stránek, na nichž jsou příslušné údaje dostupné, musí být adresa těchto stránek sdělena České národní bance neprodleně po jejich zřízení. V případě již existujících internetových stránek pak neprodleně po nabytí účinnosti této vyhlášky.

V případě, že jsou údaje požadované k uveřejnění předmětem informační povinnosti vůči České národní bance, uveřejní je povinná osoba v obdobné struktuře, jakou použila ve výkazech předkládaných České národní bance, ledaže je struktura stanovena přímo účinným předpisem EU.

K § 94 a 95

Vyhláška stanoví obsah údajů na individuálním nebo konsolidovaném základě k ultimu kalendářního nebo hospodářského roku určených k uveřejnění, které jsou ověřovány auditorem. Takovéto údaje povinná osoba uveřejní v českém jazyce na své internetové adrese. Pro zajištění přehlednosti a snadného přístupu veřejnosti k informacím je určeno, že informace jsou uveřejněny ve složce pod společným označením „Povinně uveřejňované informace“. Podrobný obsah údajů, které povinná osoba uveřejňuje, je obsahem příloh této vyhlášky.

K části šesté (§ 96 až 98)

V této části vyhlášky jsou uvedeny některé informace a podklady předkládané České národní bance, např. o systému vnitřně stanoveného kapitálu, o transakcích uvnitř skupiny nebo o přístupech pro výpočet kapitálových požadavků.

K § 96

Povinná osoba, která podle zákona o bankách, zákona o spořitelních a úvěrních družstvech nebo zákona o podnikání na kapitálovém trhu plní povinnosti týkající se vnitřně stanoveného kapitálu, jednou ročně informuje Českou národní banku o systému, který zavedla a udržuje pro stanovení a průběžné posuzování vnitřně stanovené kapitálové potřeby a pro plánování a průběžné udržování vnitřně stanovených kapitálových zdrojů. Termín předložení informace je do 30. dubna po skončení účetního období, za nějž jsou informace předkládány, pokud se povinná osoba nedohodne s Českou národní bankou jinak.

K § 97

Ustanovení upravuje požadavek informovat bez zbytečného odkladu Českou národní banku o sjednání transakce, jež spočívá v převodu úvěrového rizika od osoby ze skupiny, a to prostřednictvím tzv. významné transakce. Cílem demonstrativního výčtu uvedeného v odstavci 2 je stanovit další věcné znaky transakcí vymezených obecným způsobem v odstavci 1, jež by měly povinným osobám pomoci identifikovat významné transakce, na které se vztahuje informační povinnost vůči České národní bance. Spoluúčastí na úvěrovém riziku podle odstavce 2 písm. d) se rozumí transakce, jež je v angličtině vyjádřena pojmem *sub-participation*. Z uvedeného proto vyplývá, že informační povinnost se nevztahuje na všechny významné transakce. Záměrem úpravy je, aby se ustanovení týkalo jen případů, kdy je povinná osoba druhotným nabyvatelem úvěrového rizika z transakce, tj. na základě jeho převodu, od osoby ve skupině. Spolu s hodnotou transakce je přitom relevantní jen její věcná podstata a nikoli osoba, jež je zdrojem převáděného úvěrového rizika. Sdělování těchto informací je důležité pro řádný výkon dohledu, především pak v jeho preventivní funkci. A naopak, informační povinnost se nevztahuje na případy, kdy je povinná osoba prvotním nabyvatelem úvěrového rizika, např. když poskytuje úvěr, umísťuje vklad, nakupuje dluhové cenné papíry apod., bez ohledu na osobu, která je zdrojem úvěrového rizika, jemuž je vystavena povinná osoba.

K § 98

Informační požadavek zakotvený v tomto ustanovení se týká učinění úkonu směřujícího k provedení tzv. strukturální změny. Výčet transakcí má povinné osobě posloužit pro upřesnění, na jaké typy transakcí se tato povinnost vztahuje. Tento výčet je taxativní. Doplnění povinnosti sdělit očekávané nabytí úvěrového rizika od vybraných osob nebo očekávané provedení strukturální změny má za cíl přispívat k efektivnímu výkonu dohledu, neboť Česká národní banka takto získává podněty pro zahájení komunikace s povinnou osobou ohledně připravenosti řídicího a kontrolního systému této osoby, zejména systému řízení rizik, na dopady těchto transakcí a změn. Ustanovení o rozhodnutí zúčastnit se na přeměně jiné obchodní korporace se netýká situací, kdy se povinná osoba zapojuje např. ve formě poskytování poradenství.

K § 99

V případě, že povinná osoba sjednala zajištění svých významných činností nebo činností k jejich podpoře formou outsourcingu, informuje o tom bez zbytečného odkladu Českou národní banku. Charakteristika významných činností je uvedena ve vyhlášce. Součástí této informace musí být přehled činností, které jsou vykonávány formou outsourcingu, a základní identifikační údaje o osobě, jejímž prostřednictvím jsou činnosti povinné osoby vykonávány – poskytovateli outsourcingu.

Tato informační povinnost se vztahuje také na pobočku banky z jiného než členského státu.

K § 100

Povinným osobám je uloženo podávat České národní bance informace o kapitálových požadavcích a přístupech používaných pro jejich výpočet. Povinné osoby, které v rámci jimi zvoleného přístupu pro výpočet kapitálového požadavku používají externí rating, informují bez zbytečného odkladu Českou národní banku o zapsané ratingové agentuře nebo exportní úvěrové agentuře, kterou pro tyto účely zvolily.

V případě, že povinná osoba hodlá změnit některý z dosud používaných přístupů pro výpočet kapitálových požadavků, pak bez zbytečného odkladu informuje o svém záměru Českou národní banku.

Tato informační povinnost se vztahuje také na pobočku banky z jiného než členského státu.

K § 101

O využití možnosti stanovovat kapitálové požadavky k nástrojům zařazeným do malého obchodního portfolia jako k nástrojům zařazeným do investičního portfolia, jakož i o ukončení takového postupu, povinná osoba bez zbytečného odkladu informuje Českou národní banku.

Tato informační povinnost se vztahuje také na pobočku banky z jiného než členského státu.

K § 102

Bez zbytečného odkladu povinná osoba informuje Českou národní banku o všech repo obchodech a půjčkách či výpůjčkách cenných papírů nebo komodit, u nichž nastalo selhání protistrany.

Tato informační povinnost se vztahuje také na pobočku banky z jiného než členského státu.

K § 103

V případě, že povinná osoba hodlá změnit účetní období, pak bez zbytečného odkladu, alespoň 12 měsíců před plánovanou změnou, informuje o svém záměru Českou národní banku.

Tato informační povinnost se vztahuje také na pobočku banky z jiného než členského státu.

K § 104

Bez zbytečného odkladu informuje Českou národní banku banka v případě, že absolutní hodnota čisté měnové pozice povinné osoby v jakékoliv cizí měně nebo v českých korunách přesáhne 15 % kapitálu povinné osoby stanoveném na individuálním základě, nebo v případě, že celková měnová pozice povinné osoby přesáhne 20 % kapitálu povinné osoby, stanoveného na individuálním základě.

Tato informační povinnost se vztahuje také na pobočku banky z jiného než členského státu.

K § 105

Pro naplnění povinnosti České národní banky sbírat některé informace o odměňování a poskytovat je evropským dohledovým orgánům a vyhodnocovat trendy v oblasti odměňování. Ustanovení proto povinným osobám ukládá předávat České národní bance vybrané údaje o odměňování.

Tato informační povinnost se vztahuje také na pobočku banky z jiného než členského státu.

K § 106

Provádí-li povinná osoba změnu osoby, která odpovídá za vedení klíčové funkce, je povinna bezodkladně podat České národní bance informace o takové změně.

Tato informační povinnost se vztahuje také na pobočku banky z jiného než členského státu.

K § 107

Povinná osoba informuje Českou národní banku o operacích, které v rámci svých činností uzavřela, nebo o skutečnostech, kdy je jinou formou jednání aktivní vůči protistraně nebo v jurisdikci, která je nebo by mohla být považována za nestandardní nebo netransparentní, včetně offshorových center. Povinnost povinné osoby informovat Českou národní banku platí i v případě, že se jedná o aktivity povinné osoby pro klienta nebo na jeho žádost. Součástí informace je identifikace protistrany, výstižný popis oznamované aktivity společně s časovými a dalšími podstatnými informacemi k oznamované aktivitě.

Tato informační povinnost se vztahuje také na pobočku banky z jiného než členského státu.

K § 108

Povinná osoba informuje Českou národní banku o možném významném ohrožení své reputace v souvislosti s trestnou činností nebo s významným trendem v oblasti boje proti legalizaci příjmů z trestné činnosti. Součástí informace je výstižný popis oznamovaného jevu společně s jeho klíčovými věcnými, časovými a dalšími charakteristikami.

Tato informační povinnost se vztahuje také na pobočku banky z jiného než členského státu.

K § 109

Ustanovení je reakcí na změnu v pojetí, kterou přináší nový občanský zákoník, co je cenný papír v právním slova smyslu. Z důvodu předejití možných výkladových a aplikačních problémů se proto výslovně stanovuje, že zaknihované cenné papíry jsou postaveny na roveň cenným papírům.

K § 110

Stanovuje se lhůta, během níž musí povinné osoby učinit příslušná opatření, aby nejpozději s jejím skončením vykazovaly plnění všech požadavků.

K § 111

Z důvodu zachování kontinuity v oblasti uveřejňování informací za všechna období roku 2013 je nezbytné stanovit přechodnou úpravu pro období po zrušení vyhlášky č. 123/2007 Sb.

K § 112

V souladu s platnými legislativními pravidly je nezbytné, aby vyhláška zrušovala jak vyhlášku č. 123/2007 Sb., tak ostatní vyhlášky, které tuto vyhlášku přímo novelizovaly.

K § 113

Datum nabytí účinnosti vyhlášky se stanovuje na patnáctý den po jejím vyhlášení.

K přílohám k části druhé (přílohy č. 1 až 9)

Návrh obsahuje 9 příloh k části druhé vyhlášky. Klíčovým kritériem, uplatněným pro rozdělení úpravy mezi paragrafovou část a přílohy, byla zásada kontinuity regulace, neboť z věcného hlediska se v zásadě jedná o převzetí právní úpravy platné od roku 2007. Jiným klíčovým kritériem, které zpracovatel návrhu uplatnil, je systematika požadavků na řídicí a kontrolní systém uplatněná v zákonech, ke kterým se vyhláška vydává, které člení požadavky na řídicí a kontrolní systému do několika subsystémů (např. „systém vnitřní kontroly“, „systém řízení rizik“), čemuž odpovídá i rozdělení části druhé hlavy I vyhlášky do tří dílů. Jednotlivé díly pak obsahují požadavky, které mají v zásadě plošnou působnost pro celý řídicí a kontrolní systém, např. „předpoklady řádné správy a řízení“. Pokud existovala potřeba podrobnější úpravy některé z dílčích, byť významných

věcných podoblastí (např. odměňování, vnitřní audit, řízení vybraných rizik), jeví se jako vyváženější i přehlednější rozpracovat podrobněji tato dílčí témata, resp. zachovat je i nadále, v samostatných přílohách.

Dalším významným kritériem uplatněným pro rozdělení úpravy mezi paragrafovou část a přílohy je skutečnost, že podstatná část příloh má jiný, a to užší rozsah působnosti než požadavky v paragrafové části vyhlášky, ke kterým se příloha váže. Např. v paragrafové části vyhlášky jsou zohledněny požadavky CRD IV na řízení vybraných rizik, a tyto požadavky se vztahují na banky, družstevní záložny i obchodníky s cennými papíry, zatímco v přílohách č. 3 až 6 jsou stanoveny další, podrobnější „národní“ požadavky na řízení těchto rizik (úvěrové, tržní, likvidity, operační), avšak s působností pouze pro banky a družstevní záložny.

Přístup k rozdělení úpravy mezi paragrafovou část a přílohy použitím výše uvedených kritérií byl upřednostněn také vzhledem k tomu, že v národním právním řádu se zatím neustálila pevnější hranice pro rozdělení úpravy v zásadě shodných požadavků na řídicí a kontrolní systémy poskytovatelů finančních služeb mezi zákony a vyhlášky - viz např. vyhláška č. 123/2007 Sb. a vyhláška č. 434/2009 Sb.

K příloze č. 1

Podrobnějším vymezením některých požadavků na odměňování je nová podoba přílohy 1a ve vyhlášce č. 123/2007 Sb. V souvislosti se zohledněním CRD IV došlo v oblasti odměňování upravených touto přílohou k několika změnám.

Povinná osoba nyní v oblasti uplatňování zásad a postupů pro vybrané oblasti systému odměňování povinné osoby a pro odměňování vybraných pracovníků a jimi tvořených skupin pracovníků, jejichž činnosti mají významný vliv na celkový rizikový profil povinné osoby, sama zavede, udržuje a uplatňuje kritéria pro určování vybraných pracovníků. Požadavky na odměňování se přiměřeně uplatní i na takové další osoby, které pro povinnou osobu fakticky vykonávají činnost a tato činnost má významný vliv na celkový rizikový profil povinné osoby.

Pevná a pohyblivá složka celkové odměny pracovníka jsou vhodně vyvážené s tím, že povinná osoba stanoví vhodný poměr mezi pevnou a pohyblivou složkou odměny, individuálně pro jednotlivé osoby nebo skupiny osob. Pro určování vhodných poměrů mezi pevnou a pohyblivou složkou odměny platí nové zásady. Pohyblivá složka nepřesahuje u žádného jednotlivce 100 % pevné složky jeho celkové odměny. V oblasti přiznávání a vyplácení pohyblivé složky odměn má také povinná osoba k dispozici nástroje pro její omezení. Povinná osoba tak může uplatnit opatření spočívající v nepřiznání nároku, anebo přiznání pouze v omezeném rozsahu (*malus*) nebo spočívající v nároku požadovat zpět již vyplacenou částku (*claw back*).

Nově je zavedena možnost uplatnit pro účely výpočtu výše pohyblivé složky odměny diskontní sazbu, která může dosáhnout výše až 25 % celkového objemu pohyblivé složky odměny u kteréhokoli jednotlivce za předpokladu, že je vyplacena prostřednictvím nástrojů odložených na dobu nejméně pěti let. Díky diskontování části pohyblivé složky odměny je tak možné efektivně přiznávat vyšší odměny. Do výpočtu výše pohyblivé složky odměny, omezené maximálním povoleným poměrem pohyblivé a pevné složky odměny, vstoupí část pohyblivé složky odměny ve své diskontované výši.

Požadavky na výbor pro odměňování jsou ze systematických důvodů stanoveny v samostatné nové příloze č. 2, včetně promítnutí dílčích doplňků v důsledku zohlednění CRD IV.

Kapitálovým nástrojem je myšlen zejména podíl ve smyslu zákona o obchodních korporacích. Kapitálový nástroj má nejčastěji formu účastnického cenného papíru.

K příloze č. 2

Příloha obsahuje podrobnější vymezení požadavků na výbory kontrolních orgánů pro odměňování, jejichž zřizování upravila již CRD III, a tudíž požadavky na tento výbor jsou již součástí platné právní úpravy.

K přílohám č. 3 až 6

Pro banky a spořitelny a úvěrní družstva jsou ve vyhlášce stanoveny, respektive zachovány, další podrobnější požadavky na řízení vybraných rizik, jmenovitě pro riziko úvěrové, tržní, likvidity a operační. Jedná se o podrobnější národní úpravu platnou v České republice nejpozději od roku 2004, která účelně odráží specifika řízení rizik povinné osoby, která je úvěrovou institucí, a vybraná specifika finančního trhu České republiky, za účelem posílit předcházení a řízení rizik úvěrovými institucemi. To se týká například podrobné úpravy řízení rizik systémů, které zabezpečují získávání, zpracování, přenos, sdílení a uchování informací pomocí informačních technologií; působnost těchto podrobných požadavků tudíž není plošná, čemuž odpovídá i vymezení některých pojmů pouze pro účely dané části přílohy.

K příloze č. 3

Pro usnadnění výkladu některých ustanovení jsou níže uvedeny obsahové ekvivalenty v angličtině:

- spoluúčastí na úvěrovém riziku podle bodu 3 se rozumí *sub-participation*,
- poměrem hodnoty expozice k příjmům podle bodu 5 písm. c) se rozumí *Loan-to-Income – LTI*,
- poměrem hodnoty expozice k hodnotě zajištění podle bodu 5 písm. e) se rozumí *Loan-to-Value – LTV*.

K příloze č. 7

Tato příloha podrobněji vymezuje některé požadavky na řízení rizika outsourcingu, včetně rizik řetězení outsourcingu (*chain outsourcing*). Podrobnější úprava reaguje na trvale rostoucí rozsah tímto způsobem vykonávaných činností při poskytování finančních služeb, a to i v rámci skupin (někdy též „*in-sourcing*“ nebo „*intra-group outsourcing*“), rostoucí rozsah a komplexnost outsourcovaných činností a s tím související rizika. Pokud jde o využívání outsourcingu v rámci skupiny, je stanoveno, že odpovědnost povinné osoby včetně odpovědnosti za řádné a účinné řízení rizika outsourcingu, resp. za odpovídající kvalitu řídicího a kontrolního systému povinné osoby při využívání outsourcingu v rámci skupiny, nadále zůstává na povinné osobě vzhledem k tomu, že požadavky právních předpisů a smluvní závazky platí pro povinnou osobu bez ohledu na její případné úzké propojení nebo jiný vztah k poskytovateli outsourcingu.

K příloze č. 8

Tato příloha podrobněji rozpracovává požadavky na vnitřní audit s tím, že těžištěm nové úpravy po věcné stránce zůstává rovněž platná právní úprava, tj. vyhláška č. 123/2007 Sb., konkrétně její příloha č. 2.

K příloze č. 9

Příloha obsahuje podrobnější vymezení technických požadavků na zprávu o ověření řídicího a kontrolního systému auditorem. Příloha specifikuje strukturu a formu sdělování informací o ověřované části řídicího a kontrolního systému a zjištěných nedostacích a technický formát zprávy. I v případě této přílohy se jedná o převzetí platné právní úpravy, konkrétně přílohy č. 3 vyhlášky č. 123/2007 Sb.

K příloze č. 10

Obsahem přílohy je výčet požadovaných údajů o povinné osobě, složení akcionářů, společníků nebo členů, struktura konsolidačního celku, jehož je součástí, o činnosti a finanční situaci. Tato příloha navazuje na přílohu č. 24 ve vyhlášce č. 123/2007 Sb. a zapracovává terminologické změny

v oblasti pojmů řídicího a kontrolního systému, kde se na místo údajů o členech dozorčí rady nebo kontrolní komise, členech představenstva, členech vrcholného vedení požadují údaje o členech řídicího orgánu, kontrolního orgánu a osobách ve vrcholném vedení povinné osoby.

V bodech 2 a 3 je doplněn požadavek na údaje od povinných osob, a to o poskytnutí identifikačního čísla, je-li přiděleno, a o odvětvovou klasifikaci ekonomických činností. Dále je pak nově v bodě 3 blíže specifikován požadavek na údaje o grafickém znázornění konsolidačního celku z hlediska řízení a z hlediska vlastnického uspořádání, jehož členem je povinná osoba, s vyznačením osob, které jsou zahrnuty do omezitelné konsolidace. Další body se týkají kapitálových poměrů a poměrových ukazatelů.

Kapitálovým nástrojem je myšlen zejména podíl ve smyslu zákona o obchodních korporacích. Kapitálový nástroj má nejčastěji formu účastnického cenného papíru.

K příloze č. 11

Příloha specifikuje obsah údajů o druzích a rozsahu poskytnutých investičních služeb. Jsou požadovány údaje o objemu obchodů s cennými papíry a deriváty, a to v rámci obchodů pro klienty nebo na vlastní účet. Věcně se jedná o obdobné údaje jako podle vyhlášky č. 123/2007 Sb. ve spojení s úředním sdělením České národní banky, které obsahuje strukturu uveřejňovaných údajů o investičních službách. Vzhledem k rozsahu působnosti § 16b zákona o podnikání na kapitálovém trhu i na obchodníky s cennými papíry podle § 8a odst. 4 a 7 jsou v této příloze uvedeny také informace o investičních službách takového obchodníka.

K příloze č. 12

V příloze je uveden obsah údajů uveřejňovaných pobočkou banky z jiného než členského státu. Je uvedeno vymezení požadovaných údajů o zahraniční bance z jiného než členského státu, vymezení požadovaných údajů o pobočce banky z jiného než členského státu. Dále jsou uvedeny údaje o plnění omezitelných pravidel pobočky banky z jiného než členského státu, a to i za použití odkazů na CRR.

K příloze č. 13

Příloha navazuje na přílohu č. 30 ve vyhlášce č. 123/2007 Sb. a vymezuje obsah údajů ověřovaných auditorem. Kapitálové poměry jsou požadovány ve formě kapitálového poměru pro kmenový kapitál tier 1, kapitál tier 1 a celkový kapitál a nahrazují ukazatel kapitálové přiměřenosti.